

INFORMACIJA

**o aktivnostima u postupku izdavanja Energetske dozvole za izgradnju VE Jelovača
privrednog društva F.L. WIND d.o.o. Tomislavgrad**

septembar/2015.

Informacija

o aktivnostima u postupku izdavanja Energetske dozvole za izgradnju VE Jelovača privrednog društva F.L. WIND d.o.o. Tomislavgrad

Uvod:

Informacija ima za cilj da informiše i upozna Parlament Federacije Bosne i Hercegovine o aktivnostima koje provodi F.L. WIND d.o.o. Tomislavgrad u postupku pribavljanja neophodnih dozvola za realizaciju projekta izgradnje VE Jelovača, koja se planira graditi na lokalitetu planine Jelovača, na području općine Tomislavgrad.

Izgradnja Vjetroelektrana je važan segment razvoja elektroenergetske djelatnosti iz obnovljivih izvora energije i ekonomije uopće. Jedna od karakteristika Duvanjskog područja je izrazito dobar vjetro potencijal, koji još uvijek nije adekvatno iskorišten u razvojnom kontekstu. Ukupan vjetro potencijal sa gledišta raspoloživosti prostora i iskoristivosti procijenjen je na oko 900 MW, dok je ukupan tehnički potencijal za korištenje energije vjetra Bosne i Hercegovine znatno veći i procjenjuje se na cca 2.000 MW, pri čemu treba voditi računa da je spomenuti iznos proizašao iz sagledavanja raspoloživosti prikladnih prostora za vjetroelektrane na prostoru BiH ne uzimajući u obzir eventualna ograničenja (priključak na mrežu, zaštita okoliša i dr.).

Činjenica je da su investicije osnovna pokretačka snaga privrede i temelj razvoja svake nacionalne ekonomije, te da je njihova dinamika i efikasnost ulaganja od presudnog značaja za ekonomski napredak svake zemlje. Projekt izgradnje VE Jelovača bi doprinjeo unapređenju stanja privrede u Hercegbosanskom Kantonu, a naročito u Općini Tomislavgrad na čijem prostoru je lokacija VE Jelovača.

Projekt vjetroparka "Jelovača" je nakon ishoda urbanističke dozvole za postavljanje mjernog stupa započeo 2009. godine, te ga je sve do februara 2012. godine razvijalo privredno društvo LUNA d.o.o. Tomislavgrad, a da bi od tada sve preuzelo novoosnovano privredno društvo F.L. WIND d.o.o. Tomislavgrad.

Planina Jelovača dio je lanca dinarskih planina i nalazi se na sjevernoj granici općine Tomislavgrad. Svojim dominantnim grebenom razdjeljuje livanjsko i duvanjsko polje te se nalazi na granici mediteranske i planinske (umjereno kontinentalne) klime. Prostire se u smjeru istok-zapad sa dominantnim grebenom između 1400-1500 m.n.v. . Dominantni smjer vjetra u jesenskim mjesecima je sa juga (obično do sredine 12 mjeseca). Od 12-tog mjeseca pa do kraja 3. mjeseca dominantni smjer vjetra je sa sjevera (bura). Omjer energetske doprinosa bure i juga je oko 70:30. Karakteristike vjetra na Jelovači određeni su položajem planine u odnosu na Jadransko more i visoki dinarski lanac. Mikro karakteristike prostora sa kompleksnom orografijom također utiču na karakteristike vjetra na Jelovači. Od mikro topografskih karakteristika najvažniji je lanac planina sjeverno i sjeveroistočno od Jelovače (Cincar, Vitorog, Malovan, Ljubuša Vran i Čvrstica), te velika površina jezera Buško Blato sa ogromnom količinom vode koja stabilizira tlak zraka u depresiji jezera, što u zimskim i ljetnim mjesecima osigurava strujanje zraka, zbog lokalnih mikro klimatskih temperaturnih razlika.

Nakon postavljanja prvog mjernog stupa (visina stupa 84 m, 4 anemometra na 4 različite visine, te mjerenje smjera vjetra na 2 visine) na obroncima Jelovače (1240 m.n.v) i dvogodišnjeg mjerenja, parametri vjetra ukazali su da se lokacija nalazi na kompleksnom terenu, te da je potrebno dodatno mjerenje na samoj lokaciji turbina. To je zahtijevalo izradu pristupnih cesta sa nivoa duvanjskog polja (880 m.n.v) na vrh Jelovače (1520 m.n.v.). Zbog savladavanja visinske razlike od 640 metara investitor je bio prisiljen izgraditi

pristupnu cestu dužine 20 km, poštujući maksimalni nagib ceste do 13%. To je bio pravi pothvat za angažmanom teške mehanizacije i velikim financijskim izdacima.

Simulacijski modeli (WASP, WIND FARMER, WIND SIM) na profesionalno prikupljenim podacima o vjetru "Wind Consult" pokazali su da je vjetar odličan, ali da se zbog kompleksne orografije terena sa relativno niskom turbulencijom i prisutnim vertikalnim komponentama vjetra (wind shear) trebaju dodatno mjeriti karakteristike vjetra na sredini dominantnog grebena.

Preporuka proizvođača (Siemens, Gamesa, GE, Vestas) bila je da se postavi dodatni mjerni stup na dominantnoj koti grebena na nadmorskoj visini od 1520 metara, odnosno na sredini planiranog vjetroparka što je i učinjeno (ljetu 2012 godine). Na nadmorskoj visini 1520 metara sa visokom relativnom vlagom (jezero Buško Blato) bila je prava umjetnost zaštititi mjerni stup od rušenja (nakupljanje leda i snažni vjetrovi), a još teže održavati mjernu opremu. Penjanje na mjerni stup u zimskim mjesecima i izmjena mjerne opreme bila je praćena ekstremnim naporima i opasnostima.

Uz profesionalno izmjerene karakteristike vjetra, poštujući sve standarde struke, pristupilo se određivanju optimalnog broja, pozicije, tipa i snage vjetroagregata. Pozicioniranje vjetroagregata bilo je olakšano karakterističnom „ružom vjetrova“, uz dominantnu buru i jugo te vrlo malim komponentama vjetra iz drugih smjerova. Zbog toga se mogao ostvariti vrlo niski „wake efekt“ sa 18 vjetroagregata na malom prostoru.

U skladu niza provedenih studija od strane većine evropskih proizvođača (Siemens, Vestas, Gamesa, Alstom, GE) i tehničkih karakteristika vjetra investitor je pristupio izradi idejnog rješenja vjetroparka od 36 MW, a kojeg je izradila tvrtka Habitat d.o.o. Mostar. Pozicioniranje turbina i izrada Glavnog projekta moralo je biti izvedeno u skladu sa pravilima struke i zahtjevima proizvođača vjetroagregata, ali i geomehaničkim karakteristikama tla. Zbog toga investitor je na svaki planirani plato morao izgraditi pristupnu cestu, poravnati krš i uzeti uzorke tla za geomehanički elaborat.

U jesen, 2012. godine, izvršena su geotehnička ispitivanja tla bušenjem. Kompletna geotehnička istraživanja tla na svim pozicijama vjetroagregata, pristupnog puta i buduće trafostanice, izvela je ovlaštena firma Geoprojekt Tuzla u suradnji sa Rudarsko – geološko – građevinskim Fakultetom iz Tuzle.

Informacija sadrži:

- A. Hronologija aktivnosti u realizaciji projekta izgradnje VE Jelovača.
- B. Status projekta izgradnje VE Jelovača.
- C. Prijedlog zaključka.

A. Hronologija aktivnosti u realizaciji projekta izgradnje VE Jelovača.

Realizirane aktivnosti:

- Ugovor o koncesiji sklopljen između Ministarstva gospodarstva Kantona 10 i Luna d.o.o. Tomislavgrad broj: 05-04-2-17-64/11 od 05.02.2013.god.
- Ugovor o međusobnoj suradnji Općina Tomislavgrad i F.L. WIND d.o.o. Tomislavgrad broj: 02-23-523/13 od 03.04.2013.gododine,
- Rješenje Općinskog vijeća Tomislavgrad broj: 01-02-736/13 od 30.04.2013.godine kojim se daje suglasnost na odredbe Ugovora o međusobnoj suradnji broj: 02-23-

- 523/13 od 03.04.2013.god., sklopljen između Općine Tomislavgrad i privrednog društva F.L. WIND d.o.o. Tomislavgrad, za korištenje prostora za izgradnju i korištenje vjetroelektrane na lokaciji „Jelovača“, u cilju proizvodnje električne energije,
- Aneks br.1. Ugovora o međusobnoj suradnji između Općine Tomislavgrad i F.L. WIND d.o.o. Tomislavgrad broj: 02-23-1088/14 od 24.07.2014.godine,
 - Odluka o davanju saglasnosti na prijenos koncesijskih prava na privredno društvo F.L. WIND d.o.o. Tomislavgrad Vlade Kantona 10 broj: 01-02-4-3/13 od 27.02.2013.godine,
 - Odluka Vlade Kantona 10 broj: 01-02-175-3/14 od 25.06.2014.god o davanju saglasnosti na Odluku Ministarstva gospodarstva Kantona 10 o davanju odobrenja na prijenos udjela unutar privrednog društva F.L. WIND d.o.o.
 - Ugovor o prijenosu koncesije između LUNA d.o.o. Tomislavgrad i F.L. WIND d.o.o. Tomislavgrad broj 012/2013 od 05.03.2013.godine,
 - Okolišna dozvola broj: UPI 05/2-23-11-82/12 SS od 21.09.2012.god. izdata od Federalnog ministarstva okoliša i turizma,
 - Lokacijska dozvola za izgradnju lokalnog makadamskog puta broj: 07-23-3-800/12 od 19.06.2012.god. izdata od Službe za graditeljstvo, prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove,
 - Građevinska dozvola za izgradnju lokalne ceste- pristupne ceste broj 07-23-2-1560/12 od 13.05.2013.god. izdata od Službe za graditeljstvo, prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove,
 - Lokacijska dozvola za skladište sa dvonamjenskim prostorom za zaštitu broj: 07-23-3-1327/13 od 12.11.2013.god. izdata od Službe za graditeljstvo, prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove,
 - Građevinska dozvola za izgradnju skladišta sa dvonamjenskim prostorom za zaštitu-zaklon broj: 07-23-2-1607/13 od 24.01.2014.god. izdata od Službe za graditeljstvo, prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove Općine Tomislavgrad,
 - Urbanistička suglasnost broj:UPI/03-23-2-359/12 ID od 06.05.2013.god. izdata od Federalnog ministarstva pristornog uređenja,
 - Vodna suglasnost broj: UP/40-1/25-3-55/15 od 08.06.2015.god izdata od Agencije za vodno područje Jadranskog mora Mostar,
 - Rješenje Općinskog vijeća Tomislavgrad broj: 01-02-1180/14 od 29.07.2014.god. kojim se daje suglasnost na odrebe Aneksa br.1. Ugovora o međusobnoj suradnji sklopljenog između Općinskog Načelnika i privrednog društva F.L. WIND d.o.o. Tomislavgrad,
 - Rješenje Službe za privredu, inspekciju i zajedničke poslove Općine Tomislavgrad broj: 03-24-58/14 od 23.01.2014.god o poljoprivrednoj suglasnosti za trajnu promjenu namjen u poljoprivrednog zemljišta u drugu namjenu, i to za izgradnju lokalne pristupne ceste na području planine Jelovača,
 - Suglasnost Službe za graditeljstvo, prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove Općine Tomislavgrad broj: 07-23-1-2351/12 od 17.12.2012.godine za Službe za graditeljstvo, prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove Općine Tomislavgrad o priključenju pristupnog makadamskog puta za vjetroelektranu „Jelovača“,

- Rješenje u krčenju/prenamjeni šumskog zemljišta i šume u zemljište za izgradnju i postavljanje vjetroparka „Jelovača“ broj: 08-04-26-54-3/12 od 27.02.2013.godine izdata od Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Vlade Kantona 10,
- Pismo podrške PBZ o dostupnosti kreditnih sredstava za izgradnju VP Jelovača broj: 07-190/14 od 28.04.2014.godine,
- Elaborat tehničkog rješenja priključenja VE Jelovača na prienosnu mrežu BiH, izrađen od Energetskog instituta Hrvoje Požar iz Zagreba od prosinca 2014.godine,
- Certifikat br. 17-2015 od 22.01.2015.god. o priključenju proizvodnog elektroenergetskog objekta u skladu sa zahtjevima projektnog zadatka izdat od strane NOS-a BiH,
- Uslovi za priključak korisnika na prenosnu mrežu br. 12/15, broj: 03-1883/15 od 28.01.2015.god., izdati od Elektrošrijenos BiH,
- Rješenje Ministarstva komunikacija i transporta, Direkcije za civilno zrakoplovstvo BiH broj: 3-3-29-2 –UP1-426-2/13 od 02.12.2013.god. za postavljanje vjetroturbina,
- Stručno mišljenje, pozitivno stručno mišljenje broj: 07-40-4-5380-1/12 AFP od 14.11.2012.god izdato od Federalnog ministarstva kulture i športa, Zavoda za zaštitu spomenika,
- Otpravak izvornika Notara Ankice Primorac broj; UPU-IP: 218/14 od 14.08.2014.god za uspostavljanje prava služnosti i prava građenja.

Aktivnosti u toku:

- Evaluacija dostavljenih ponuda za odabir glavnog izvođača radova,
- Evaluacija dostavljenih ponuda za odabir nadzora nad izvođenjem radova,
- Evaluacija ugovora sa dobavljačem vjetragregata Gamesa Eolica Španjolska,
- U postupku ishodaenje građevinske dozvole.

Planovi za naredni period:

- Okončanje evaluacije ponuda za odabir glavnog izvođača radova,
- Okončanje evaluacije ponuda za odabir nadzora nad izvođenjem radova,
- Okončanje evaluacije ugovora sa dobavljačem vjetragregata Gamesa Eolica Španjolska,
- Ishodaenje građevinske dozvole za izgradnju VP Jelovača,
- Puštanje u pogon planirano za mjesec kolovoz 2016.godine.

B. Status projekta izgradnje VE Jelovača

U postupku pribavljanja odobrenja za građenje, građevinske dozvole, za izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih elektroenergetskih objekata investitori trebaju ishoditi Energetsku dozvolu. "Energetska dozvola" je upravni akt koji izdaje Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije investitoru u postupku dobivanja potrebnih dozvola za izgradnju proizvodnog elektroenergetskog objekta.

Po odredbama člana 78. st. (3) i (6) Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 66/13) i člana 23. stav (3) Uredbe o postupku, kriterijima, formi i sadržaju zahtjeva za izdavanje energetske dozvole za izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih proizvodnih postrojenja ("Službene novine Federacije BiH", broj: 27/14) propisano je da za izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih proizvodnih elektroenergetskih objekta koji su iz nadležnosti Federacije BiH i čija je instalisana snaga

veća od 30 MW, Energetsku dozvolu izdaje Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije uz prethodno pribavljenu saglasnost Vlade Federacije BiH i Parlamenta Federacije BiH.

Privredno društvo F.L. WIND d.o.o. Tomislavgrad postupilo je po članu 16. Uredbe, dostavilo svu traženu dokumentaciju, u originalu ili ovjerenoj kopiji koja nije starija od 60 dana. Privredno društvo F.L. WIND d.o.o. Tomislavgrad, između ostalog dostavilo je i sljedeću dokumentaciju:

- Urbanističku saglasnost, broj: UPI/03-23-2-359/12 ID od 06.05.2013.godine, izdatu od Federalnog ministarstva prostornog uređenja,
- Okolinska dozvola, broj: UPI 05/2-23-11-82/12 SS od 21.09.2012.godine, izdatu od Federalnog ministarstva okoliša i turizma,
- Vodnu saglasnost, broj: UP/40-1/25-3-88/13 od 26.06.2013.godine, izdatu od Agencije za vodno područje Jadranskog mora Mostar,
- Načelnu saglasnost za priključenje vjetroelektrane „Jelovača“ na prenosnu mrežu, broj: 03-9354/14 od 14.07.2014.godine, izdatu od Elektroprenos BiH a.d. Banja Luka,
- Uslovi za priključak korisnika na prenosnu mrežu br. 12/15, broj: 03-1883/15 od 28.01.2015. godine izdati od Elektroprenosa BiH,
- Izjava o prihvaćanju uslova za priključak korisnika na prenosnu mrežu, potpisana od strane korisnika 29.01.2015. godine,
- Certifikat priključenja proizvodnog elektroenergetskog objekta u skladu sa zahtjevima Projektnog zadatka kojim se potvrđuje da je VE Jelovača, F.L. WIND d.o.o. Tomislavgrad u potpunosti ispunila neophodne zahtjeve NOS BiH-a, Cert.br. 17-2015, broj: 79-3/15 od 22.01.2015. godine izdat od strane NOS BiH,
- Ugovor o koncesiji broj: 05-04-2-17-64/11 od 05.02.2013. godine sklopljen između Ministarstva gospodarstva Hercegbosanske županije, kao „Koncesor“, kojeg zastupa Ministrica Ana Papak Dodik i „Koncesionara“ „Luna“ d.o.o. Tomislavgrad, kojeg zastupa prokurist Stjepan Đivić, kojim se koncesionaru dodjeljuje na korištenje prostor za izgradnju i korištenje vjetroparka u cilju proizvodnje električne energije na lokaciji „Jelovača“,
- Odluka o davanju suglasnosti na prijenos koncesije, broj: 01-02-4-3/13 od 27.02.2013. godine, kojom se daje suglasnost na Ugovor o prijenosu koncesije, odnosno na potpuni prijenos prava i obaveza definiranih Ugovorom o koncesiji sklopljen 05.02.2013.g., sa „prethodnog koncesionara podnositelja“, „Luna“ d.o.o. Tomislavgrad, na „novog koncesionara stjecatelja“, „F.L. WIND“ d.o.o. Tomislavgrad,
- Ugovor o prijenosu koncesije između „Luna“ d.o.o. Tomislavgrad i „F.L. WIND“ d.o.o. Tomislavgrad, broj: 05-04-2-17-64/11 od 05.03.2013. godine,
- Ugovor o međusobnoj suradnji između Općine Tomislavgrad i privrednog društva F.L. WIND d.o.o. Tomislavgrad, broj: 02-23-523/13 od 03.04.2013. godine,
- Rješenje Općinskog vijeća Tomislavgrad, broj: 01-02-736/13 od 30.04.2013. godine, kojim se daje suglasnost na odredbe Ugovora o međusobnoj suradnji, broj: 02-23-523/13 od 03.04.2013. godine.

Zemljišnoknjižni ured, Općinskog suda Livno, Odjeljenje suda Tomislavgrad, katastarska općina: SP_ EMINOVO SELO, u zemljišnoknjižnim ulošcima broj: 551; 552; 553 i 554, u zemljišnoknjižnjom izvratku, pod C tretni list, zabilježena je uspostava prava služnosti na nekretninama na period od 30 godina u korist privrednog društva F.L. WIND d.o.o. Tomislavgrad, Geodetski elaborat, parcelacija pristupne i servisne ceste, platoi i vjetroagregati za vjetroelektranu „Jelovača“, Obavjest o statusu državne imovine, broj: 09-50-4-11/11 od 09.07.2015. godine izdatu od Komisije za državnu imovinu Vijeća Ministara bosne i Hercegovine.

Akcionim planom do 2020. godine predviđena je izgradnja vjetroelektrana ukupno instalisane snage do 230 MW u Federaciji BiH.

Ministarstvo je pribavilo prethodnu saglasnost Vlade Federacije Bosne i Hercegovine V. broj: 373/2015 od 18.03.2015. godine, („Službene novine Federacije BiH“, broj: 24/15) kojom je određeno da će Vlada Federacije BiH informisati Parlament Federacije BiH o aktivnostima u postupku izdavanja Energetske dozvole za izgradnju vjetroelektrane „Jelovača“ i zatražiti od Parlamenta Federacije BiH prethodnu saglasnost za izdavanje Energetske dozvole privrednom društvu F.L. WIND d.o.o. Tomislavgrad, kako bi Ministarstvo moglo dalje provoditi postupak izdavanja Energetske dozvole.

C. Prijedlog zaključka

Postupajući po zaduženju iz tačke III. Odluke Vlade Federacije Bosne i Hercegovine V. broj: 373/2015 od 18.03.2015. godine, („Službene novine Federacije BiH“, broj: 24/15), Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije je pripremlilo Informaciju Vladi Federacije BiH koju treba uputiti Parlamentu Federacije BiH na razmatranje i davanje prethodne saglasnosti u postupku izdavanja Energetske dozvole za izgradnju vjetroelektrane „Jelovača“ investitora privredno društvo F.L. WIND d.o.o. Tomislavgrad.

Imajući u vidu sve gore navedeno Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije predlaže Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine da donese slijedeći zaključak.